

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానవృథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, చతుర్థాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

వైశంపాయన ఉవాచ

వనం ప్రవిష్టేష్వధ పాండవేషు ప్రజ్ఞాచక్షుస్తప్యమానోఽంబికేయః।
ధర్మాత్మానం విదురమగాధబుద్ధిం సుఖాసీనో వాక్యమువాచ రాజా॥ 4-1॥

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ

ప్రజ్ఞా చ తే భార్గవస్యేవ శుద్ధా ధర్మం చ త్వం పరమం వేత్త సూక్ష్మం।
సమశ్చ త్వం సంమతః కౌరవాణాం పథ్యం చైషాం మమ చైవ బ్రవీహి ॥4-2॥

ఏవం గతే విదురయదద్య కార్యం పౌరాశ్చమే కథమస్మాన్భజేరన్।
తే చాప్యస్మాన్సోద్ధరేయుః సమూలాః తత్త్వం బ్రూయాః సాధుకార్యాణి వేత్సి ॥4-3॥

విదుర ఉవాచ।

త్రివర్గోఽయం ధర్మమూలో నరేంద్ర రాజ్యం చేదం ధర్మమూలం వదంతి।
ధర్మే రాజన్వర్తమానః స్వశక్త్యా పుత్రాన్సర్వాన్పాహి పాండఃసుతాంశ్చ ॥4-4॥

స వై ధర్మో విప్రలబ్ధః సభాయాం పాపాత్మభిః సౌబలేయప్రధానైః।
ఆహూయ కుంతీసుతమక్షవత్యాం పరాజైషీత్సత్యసంధం సుతస్తే ॥4-5॥

ఏతస్య తే దుష్ప్రణీతస్య రాజన్ శేంషస్యాహం పరిపశ్యామ్యుపాయమ్॥
యథా పుత్రస్తవ కౌరవ్య పాపాత్ ముక్తో లోకే ప్రతితిష్ఠేత సాధు ॥4-6॥

తద్వై సర్వం పాండుపుత్రా లభంతాం యత్తద్రాజన్మభిస్సృష్టం త్వయాఽఽసీత్।
ఏష ధర్మః పరమో యత్స్వకేన రాజా తుష్యేన్న పరస్వేషు గృద్ధ్యేత్ ॥4-7॥

యశో న నశ్యేద్ జ్ఞాతిభేదశ్చ న స్యాద్ ధర్మో న స్యాన్నైవ చైవం కృతే త్వాం।
ఏతత్కార్యం తవ సర్వప్రధానం తేషాం తుష్టిః శకునేశ్చావమానః ॥4-8॥

ఏవం శేషం యది పుత్రేషు తే స్యాత్ ఏతద్రాజన్స్త్వరమాణః కురుష్వ।
తథైతదేవం న కరోషి రాజన్ ధ్రువం కురూణాం భవితా వినాశః ॥4-9॥

నహి క్రుద్ధో భీమసేనోఽర్జునో వా శేషం కుర్యాచ్ఛాత్రవాణామనీకే |
యేషాం యోద్ధా సవ్యసాచీ కృతాస్త్రః ధనుర్యేషాం గాండివం లోకసారం || 4-10 ||

యేషాం భీమో బాహుశాలీ చ యోద్ధా తేషాం లోకే కిం ను న ప్రాప్యమస్తి |
ఉక్తం పూర్వం జాతమాత్రే సుతే తే మయా యత్ తే హితమాసీత్ తదానీమ్ || 4-11 ||

పుత్రం త్యజేమమహితం కులస్య హితం పరం న చ తత్త్వం చకర్ష |
ఇదం చ రాజన్ హితముక్తం న చేత్ త్వమ్ ఏవం కర్తా పరితప్తాసి పశ్చాత్ || 4-12 ||

యద్యేతదేవమనునుంతా సుతస్తే సంప్రీయమాణః పాండవైరేకరాజ్యం |
తాపో న తే భవితా ప్రీతియోగాద్ న చేన్నిగృహ్లాష్ట్ర సుతం సుఖాయ || 4-13 ||

దుర్యోధనం త్వహితం వై నిగృహ్య పాండోః పుత్రం కురుష్వాధిపత్యే |
అజాతశత్రుర్హి విముక్తరాగంః ధర్మేణేమాం పృథివీం శాస్తు రాజన్ || 4-14 ||

తతో రాజన్ పార్థివాః సర్వ ఏవ వైశ్యా ఇనాస్మానుపతిష్ఠంతు సద్యః |
దుర్యోధనః శకునిః సూతపుత్రః ప్రీత్యా రాజన్ పాండుపుత్రాన్ భజంతు || 4-15 ||

దుఃశాసనో యాచతు భీమసేనం సభామధ్యే ద్రుపదస్యాత్మజాం చ |
యుధిష్ఠరం త్వం పరిసాంత్వయస్వ రాజ్యే చైవం స్థాపయస్వాభివూజ్య || 4-16 ||

త్వయా పృష్టః కిమహమన్యద్ వదేయమ్ |
ఏతత్ కృత్వా కృతకృత్యోఽసి రాజన్ || 4-17 ||

ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ |

ఏతద్ వాక్యం విదుర యత్ తే సభాయాం ఇహ ప్రోక్తం పాండవాన్ ప్రాప్య మాం చ |
హితం తేషామహితం మామకానామ్ ఏతత్ సర్వం మమ నావైతి చేతః || 4-18 ||

ఇదం త్విదానీం గత ఏవ నిశ్చితం తేషామర్థే పాండవనాం యదాత్థ |
తేనాద్య మన్యే నాసి హితో మమేతి కథం హి పుత్రం పాండవార్థే త్యజేయమ్ || 4-19 ||

అసంశయం తే॒పి మమై॒న పుత్రాః దుర్యోధ॑నస్తు మమ దేహాత్ ప్రసూతః ।

స్వం వై దేహం పరహేతోస్త్వజేత॑ కో ను బ్రూయాత్ సమతామన్వవేక్ష్య ॥4-20॥

స మాం జిహ్మాం విదుర॑ సర్వం బ్రవీషి మానం చ తే ॒ ఖనుధి॑కం ధారయామి ।

యథేచ్ఛకం గచ్ఛ॑ వా తిష్ఠ॑ వా త్వం సుసాంత్వ్యమనాప్యసతీ స్త్రీ జహాతి ॥4-21॥

వైశంపాయన ఉవాచ॥

ఏతావదుక్త్వా ధృతరాష్ట్రో॒న్వపద్యద్ అంతర్వే॑శ్మ సహసోత్థాయ రాజన్॑

నేదమస్తీత్యథ విదురో భాషమాణః సంప్రాద్రవద్ యత్ర పార్థా బభూవుః ॥4-22॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వణి అరణ్యపర్వణి
విదురవాక్యప్రత్యాఖ్యానే చతుర్థే ॒ ధ్యాయః ॥ 4 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

